

05.06.2025

Vantaan rakennusvalvonta

OIKAISUVAATIMUS KOSKIEN MAISEMATYÖLUPAA LP-092-2024-03581, Vantaanpuistontie 4

Vaadin, että 15.5.2025 tehty maisematyölupapäätös § 369 lupatunnuksella LP-092-2024-03581, jossa toimenpiteenä on puiden kaataminen ja tontin pinnan taseaus, kumotaan ja asia palautetaan viranomaisen uudelleen käsiteltäväksi.

Asian uudellenkäsittelyä puoltavat jäljessä tulevat seikat, joista jokainen jo yksinäänkin pitäisi olla riittävä syy asian palauttamiseksi tarkempaan ja huolellisempaan käsittelyyn, mukaanlukien kattavammin asiaan liittyvien eri alojen asiantuntijoiden ja viranomaisten kuulemiset ja lausunnot.

Naapurikuuleminen

Naapurikuuleminen on asiassa toteutettu virheellisesti ja hyvän hallintotavan, ehkä jopa hallintolain vastaisesti. Viranomaislausunnot (kolme kappaletta) eivät olleet saatavilla/valmistuneet kuulemisen viimeiseen jättöpäivään mennessä. Mm. maisema-arkkitehdin lausunto valmistui vasta 9.5.2025. Ko. lausunnot olisi tulleet saada ajoissa ja pyytämättä.

Maisemallisesti arvokas alue ja kultturiympäristö

Vantaanpuistontien alkuosa, johon myös tämä tontti (johon maisematyölupaa haetaan), suurelta osaltaan kuuluu, on merkitty maisemallisesti arvokkaaksi alueeksi. Alueella on useita vanhoja, kauniita rakennuksia, joista osalla on museoviraston suojelumerkintä. (liite 3)

Kotini (Puistola), joka sijaitsee osoitteessa Vantaanpuistontie 2, eli maisematyölupaa haetun tontin välittömässä läheisyydessä on rakennusperintökohteeksi luokiteltu ja merkitty SR1-statuksella. (liite 3)

Päärakennus Puistola ent. Söderkulla on suojeltu arvorakennus. Talo kuuluu valtakunnallisesti merkittävään kulttuurihistorialliseen ympäristökokonaisuuteen, jonka rakennus- ja kulttuurihistoriallista sisältöä ja maisemaa on suojeltava. (Piispankylä, kulttuurihistoria ja rakennusinventointi, s. 24. Vantaan kaupunki. Timo Kallaluoto ja Saara Kullström. 31.3.2004). (liite 3)

On selkeää, että vähäisintäkään puiden kaatoa tai minkäänlaista maanmuokkausta ilman maakuntamuseon lausuntoa ei tällaisella alueella tulisi sallia.

Alueen luontoarvot

Vantaanpuistontie 4 tontti on harvinaisen laajan biodiversiteetin omaava alue, jolla on useita suojelullisia näkökohtia. Metsäliikkeen kartoittajien tuoreen raportin mukaan alueella on mm. harvinaisia, Etelä-Suomessa jopa uhanalaisiksi määriteltyjä luontotyyppejä ja lahoppuun määrän osalta alue täyttää METSO I -alueen suojelukriteerit.

Alueella on liito-oravien kolopuita ja se on merkitty tämän lajin lisääntymis- ja levähdysalueeksi ja lisäksi tällä alueella on Vantaanpuiston muihin liito-oravien esiintymisalueisiin nähden hyvin keskeinen sijainti.

Tiukkaa suojelua edellyttävään eläinlajiin kuuluvien yksilöiden, joihin liito-orava lukeutuu, lisääntymis- tai levähdyspaikkoja ei saa hävittää eikä edes heikentää. (Luonnonsuojelulaki, 8. luku 78 §). Vuonna 2025 maaliskuussa tehty liito-oravaselvitys (Enviro oy), jossa kyseenalaistetaan liito-oravan esiintyvyys alueella on koejärjestelyiltään puutteellinen, eikä näin ollen täytä kaikkia luotettavan tuloksen antavan tutkimuksen kriteereitä, joihin viitataan mm. Sanna Mäkeläisen väitöskirjassa (Occurrence, habitat use and movements of the flying squirrel in human-modified forest landscapes. 2016). (Helsingin yliopiston tiedonanto, liite 1).

Ekologinen yhteys

Huomiotavaa on myös alueen läpi kulkeva ekologinen yhteys. Tällaisen yleiskaavaankin merkityn reitin vaarantaminen tai tuhoaminen on nähdäkseni lainvastainen teko ja reitti tulee säilyttää, vähintään sille määrättyllä minimileveydellä.

Pohja- ja hulevedet

Kiinteistöni kaivo sijaitsee tämän [lupahakemuksssa käsiteltävän] naapuritontin perimmäisessä nurkassa, lähellä Vantaanrinnettä. En ole saanut selvitystä maisemalupahakemuksessa mainittujen toimenpiteiden vaikutuksesta kaivoni vesivarantoihin (pohjaveteen), eikä minulta ole pyydetty lausuntoa kumpaakaan otsakkeessa mainittuun asiaan. Tämä huomautus perustuen naapuruussuhde- ja vesilakiin.

Onko Vantaa luontoposiitiivinen kunta?

Tämän pieni, kallioinen metsikkö on vakiintunut ympäristön asukkaiden lähiulkoilualueeksi tuottaen iloa ja mielihyvää kauneudellaan ja monipuolisella luonnollaan. Olisiko tässä mahdollisuus vaikka kaavamuutoksella turvata tällaisen 'aarten' säilyminen lukuisien ihmisten ilona. Ohessa (liite 2) Vantaan kaupungin aiheeseen liittyvä tiedote, joka on julkaistu 26.5.2024.

Ystävällisesti

LIITE 1. Helsingin Yliopiston uutiskirje (27.4.2016); Sanna Mäkeläisen väitöskirjasta
LIITE 2. Uutinen (26.5.2024); Vantaan kaupunki haluaa olla luontoposiitiivinen
LIITE 3. Kuvia Vantaanpuistontieltä (5.6.2025)

Helsingin Yliopiston uutiskirje 27.4.2016

Kaupunkimaisuus ei aina vähennä liito-oravan esiintymistä

Tuoreesta väitöstutkimuksesta selviää, että kaupunkimaisen elinympäristön osuus ei vähentänyt liito-oravan esiintymistodennäköisyyttä. Oleellisempaa oli liikkumiseen sopivan metsän määrä alueella. Metsäekosysteemit ovat vähentyneet ja pirstoutuneet maailmanlaajuisesti. Monilla metsälajeilla, kuten puissa elävillä oravilla tai liitävillä nisäkkäillä, on tiukat elinympäristövaatimukset ja ne ovat herkkiä ympäristömuutoksille. Sen vuoksi ne ovat sopivia mallilajeja ihmistoiminnan vaikutusten tutkimuksessa. Liito-orava on varttuneisiin kuusisekametsiin sopeutunut laji, joka on kärsinyt sille sopivien metsien vähenemisestä ja Suomen kanta on arvioitu laskevaksi.

Nykykäytännöt tehottomia

FM Sanna Mäkeläinen selvitti väitöstutkimuksessaan metsämaiseman muuttumisen vaikutusta liito-oravan esiintymiseen, elinympäristön käyttöön ja eloonjäämiseen.

Tutkimuksen mukaan Etelä-Suomessa alueelliset ympäristöviranomaiset tiesivät vain harvoin liito-oravan esiintymisestä hakkuualueella. Selvisi myös, että tiedossa olleen ja oikein hakkuiden ulkopuolelle rajatun kohteen asuttaminen ei jatkunut metsäkäsittelyn jälkeen. Toistaiseksi ei tiedetä, johtuuko liito-oravien katoaminen paikan hylkäämisestä vai lisääntyneestä kuolleisuudesta.

Tulosten mukaan lajin elinympäristönsuojelu nykykäytännön mukaan onkin tehotonta ja suojelutason parantamiseksi vaadittaisiin suurempien metsäisten alueiden jättämistä esiintymän ympärille.

Orava ei karta kaupunkia

Toisaalta selvisi myös, että liito-orava ei välttämättä karta kaupunkimaisia olosuhteita, kunhan tarjolla on sopivaa metsää jota pitkin liikkua ja josta löytää sopiva pesäkolo.

Liito-oravat liikkuvat pitempiä matkoja ja nopeammin, jos niiden liikkumisreittien varrella oli paljon kaupunkimaista elinympäristöä. Tutkimusaineistosta ei kuitenkaan löytynyt viitteitä siitä, että oravat olisivat kaupunkimaisuudesta erityisesti kärsineet.

Väitöskirjan tulokset osoittavat, että maisemamuutosten vaikutukset metsälajeihin vaihtelevat. Lisäksi ne voivat riippua myös sukupuolten välisistä eroista käyttää tilaa sekä tutkimuksen mittakaavasta.

– Pitää muistaa, että muutokset maisemassa voivat vaikuttaa lajeihin myös epäsuorasti ja siksi on tärkeää selvittää millaisia kustannuksia ja riskejä eläimelle aiheutuu sen liikkuesssa ihmisen muokkaamissa maisemissa, tiivistää Sanna Mäkeläinen Luonnontieteellisestä keskusmuseosta Luomuksesta, joka on osa Helsingin yliopistoa.

Väitöskirja sisältää yhteisjulkaisuja ja aiheesta on valmistumassa myös toinen väitöstutkimus lähitulevaisuudessa.

FM Sanna Mäkeläinen väittelee 29.4.2016 klo 12 Helsingin yliopiston bio- ja ympäristötieteellisessä tiedekunnassa aiheesta "Occurrence, habitat use and movements of the flying squirrel in human-modified forest landscapes". Väitöstilaisuus järjestetään osoitteessa Unioninkatu 35, luentosali 116.

Vantaa haluaa olla luontoposiitiivinen – tavoitteena parantaa luonnon tilaa nykyisestä

Vantaa haluaa parantaa alueensa luonnon monimuotoisuutta ja olla tulevaisuudessa luontoposiitiivinen. Tavoitteena ei ole vain pysäyttää luontokatoa, vaan mennä vielä siitäkin pidemmälle, eli parantaa luonnon tilaa nykyisestä.

Luontoposiitiivisuus tarkoittaa, että kaupungin toiminnasta aiheutuu luonnolle kokonaisuutena enemmän hyvää kuin huonoa. Tavoite on kunnianhimoinen, sillä kaupungin kasvaessa ihmisten toiminta vaatii luonnolta yhä enemmän tilaa. Uusia asuntoja, yritystiloja, päiväkoteja ja muita palveluita varten joudutaan usein kaatamaan puita tai muutoin valtaamaan alaa luonnolta.

Tavoitteena on yltää luontoposiitiivisuuteen vuoden 2030 loppuun mennessä, eli saavuttaa siihen mennessä käännekohta, jonka jälkeen luonnon tila alkaa kokonaisuutena parantua. Tätä varten selvitetään parhaillaan vantaalaisen luonnon nykytilaa, lisätään yhteistyötä yritysten kanssa, suunnitellaan ja otetaan käyttöön uusia toimia luonnon monimuotoisuuden hyväksi ja luodaan mittarit tavoitteiden saavuttamiseksi.

Luontoalueiden monimuotoisuuden tukemisen lisäksi tarvitaan myös kompensatiota eli menetettyjen luontoarvojen korvaamista tilanteissa, joissa uuden rakentamisen tieltä joudutaan esimerkiksi kaatamaan metsää. Kompensaation toteuttamisen tapoja pohditaan parhaillaan.

”Vantaa haluaa toimillaan kuulua edelläkävijöiden joukkoon, kertoo Vantaan ympäristöpalveluiden päällikkö Jari Viinanen.

Jatkoa kaupungin monimuotoisuustyölle

Uusi tavoite on jatkoa kaupungin jo aiemmin luonnon monimuotoisuuden hyväksi tekemälle työlle. Nykyisiä toimia jatketaan, mutta myös uusia keinoja otetaan käyttöön, sillä tavoitetaso nousee.

Kaupunki pyrkii jo nyt säästämään luontoalueita ja tukemaan luonnon monimuotoisuutta kaavoituksen ja maankäytön suunnittelun keinoin. Keskeisenä keinona on kaupungin periaate ohjata uusien asuntojen ja palvelujen rakentaminen pääosin jo olemassa olevalle kaupunkialueelle, siis tiivistäen jo nykyisin rakennettuja alueita. Näin voidaan säästää luontoalueita muualla.

Kaupunkia kehitettäessä myös pyritään huolehtimaan, että kaupungin keskeisten luontoalueiden välillä säilyy kasvillisuuspeitteisiä yhteyksiä, joita pitkin kasvit ja eläimet voivat siirtyä alueelta toiselle. Yhteydet ovat tärkeitä, jotta esimerkiksi eläinten lisääntymismahdollisuudet säilyvät hyvinä ja kannat pysyvät elinvoimaisina.

”Kaavoituksessa kiinnitetään yhä enemmän huomiota siihen, kuinka paljon kaavoitetuilla alueilla tulisi olla kasvillisuutta. Kasvillisen maapinta-alan lisäksi kaavoituksella voidaan ohjata myös kasvikattojen rakentamiseen”, kertoo Vantaan kaupunkisuunnittelujohtaja Sampo Perttula.

Kaavoituksen lisäksi tuetaan ja monipuolistetaan jo olemassa olevaa kaupunkiluontoa. Keinoja ovat muun muassa lahoppuun määrän lisääminen kaupungin metsä- ja puistoalueilla, luontaista kasvillisuutta uhkaavien haitallisten vieraslajien torjunta, kaupungin viheralueiden kasvilajiston monipuolistaminen, nurmien leikkuun vähentäminen sekä ihmisen muokkaamien luontoalueiden ennallistaminen kohti luonnontilaa, kuten Vantaa on tehnyt esimerkiksi Keimolan Isosuolla.

Tavoitteena on myös nostaa Vantaan luonnonsuojelualueiden pinta-alaa nykyisestä 6,7 prosentista 10 prosenttiin vuoteen 2030 mennessä.

Yritykset ja asukkaat mukaan

Kaupunki haluaa luontoposiitiivisuustyöhön mukaan myös kaupungissa toimivat yritykset. Tavat yritysten kanssa tehtävään luontoposiitiivisuustyöhön ovat pääosin vasta suunnitteilla, mutta mahdollisuuksia löytyy ainakin kaavoituksen yhteydessä sovittavan luontohaittojen kompensaaion parista tai luonnonhoitoon liittyviin talkoisiin osallistumisesta. Kompensatiota kokeillaan jo Itä-Hakkilassa, jonne ollaan kaavoittamassa uutta Maahanmuuttoviraston säilöönottokeskusta. Keskuksen kaavoituksen yhteydessä sovitaan hankkeesta aiheutuvan luontohaitan kompensoinnista muualla.

Myös asukkaita innostetaan ja kannustetaan mukaan lähiluonnon huomioimiseen. Asukkaille tarjotaan muun muassa mahdollisuuksia osallistua vieraslajien torjuntatalkoisiin ja purokunnostuksiin, ja heitä kannustetaan istuttamaan monimuotoista kasvillisuutta omalle pihalleen tai parvekkeelleen.

Kuva 1. Vantaanpuistontie 4 metsikköalueelta.

Kuva 2. Kuvassa näkyy rasteroituna alue, johon sisältyy osittain myös tämä tontti, jolle maisemalupaa haetaan. Kuvassa näkyvä suojeltu rakennus tontteineen (Vantaanpuistontie 2) kuuluu kokonaisuutena tähän maisemallisesti arvokkaaksi merkittyyn alueeseen.

Kuva 3. Vantaanpuistontien alkupään suojeltuja arvorakennuksia mukaanlukien vanha vajarakennus, joka soveltuu loistavasti eri pääskyläjien ja lepakoidenkin asuin- ja pesintäpaikaksi.